

Čís. 4858.

Dobu, pro kterou jest daním a veřejným dávkám přiznáno právo na výsadní uspokojení, nelze v případě opětné dražby počítati od dražby původní.

(Rozh. ze dne 31. března 1925, R II 93/25.)

Nemovitost, původně vydražená dne 14. prosince 1922, byla v opětné dražbě prodána dne 7. srpna 1924. Při rozvrhu nejvyššího podání přikázal soud první stolice úrazové pojišťovně nedoplatky příspěvků pouze za dobu od 28. června 1922 vzhledem k tomu, že byly knihovně zajištěny teprve dne 28. června 1923. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Pokud se toho týče, že přihlášené nedoplatky nemocenských příspěvků nebyly rekurentce z nejvyššího podání přiznány za dobu 1½ roku od původní dražby zpět počítajíc, nýbrž vzhledem ke knihovnímu zajištění ze dne 28. června 1923 toliko od 28. června 1922, jest stížnost neopodstatněna. Dobu, pro kterou jest daním a veřejným dávkám přiznáno právo na výsadní uspokojení, nelze v případě opětné dražby počítati od dražby původní. Podle Šu 154, odstavec druhý ex. ř. pozbývá pravoplatným povolením opětné dražby původní dražba účinnosti a věc má se tak, jakoby původní dražby nebylo (§ 157 první odstavec ex. ř. a motivy k Šu 154—157 ex. ř.). Proto odpadá původní dražba i při počítání doby, pro kterou daním a veřejným dávkám jest přiznáno výsadní právo a nižší soudy rozhodnuvše, jak se stalo, nepochybily.

Čís. 4859.

Vlastník peněz, zabavených vymáhajícím věřitelem u třetí osoby, může se domáhat na vymáhajícím věřiteli náhrady dle zásad o bezdůvodném obohacení (condictio sine causa).

(Rozh. ze dne 31. března 1925, Rv II 12/25.)

Výkonný orgán zabavil u dlužníka R-a tisícikorunovou bankovku, náležející žalobkyni, vydal 830 Kč 82 h vymáhajícímu věřiteli a zbytek žalobkyni. Žalobu, domáhající se na vymáhajícím věřiteli zaplacení 830 Kč 82 h, procesní soud první stolice zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Odvolací soud uznává za prokázáno, že zabavená tisícikorunová státovka nebyla majetkem dlužníka R-a, nýbrž majetkem žalobkyně,

patrně tedy přijímá za prokázaný stav vyličený svědky, že žalobkyně si 8000 Kč, záležejících z osmi tisícikorunových státovek, k nimž patřila také ta později zabavená, v bance vyzvedla, aby je skrze svého otce půjčila bratrovi na jistotu, a že když peníze ty ležely v kabelce na stole, R., jenž měl v náprsní kapse u sebe 70 Kč, je ze žertu k sobě vzal, a do zadní kapsy strčil, načež pak u něho jedna tisícikoruna byla zabavena. Tomuto zjištění brání se dovolání právními vývody, řkouc, že když nebyly udány serie a čísla státovek, nastalo prý smísení ve smyslu §u 371 obč. zák. To není však správné, neboť smísení prostě nenastalo, protože R. nejen že oněch osm tisícikorun se svými penězi nesmíchal, měv tyto v náprsní kapse v tašce, tisícikoruny pak strčiv do zadní kapsy, ale i kdyby byl dal obě dohromady, nemohlo smísení ve smyslu §u 371 obč. zák. t. j. nerozeznatelnost obojích peněz nastati, protože tisícikoruny od peněz drobných, v nichž 70 Kč záležeti může, vždy rozeznati a odděliti lze. Serie a čísla věděti nebylo třeba, když R. žádných vlastních tisícikorun neměl. Docela lhotejno je také, zdali formální postup výkonného orgánu byl správným či nikoliv, neboť záleží jen na tom, či byly zabavené peníze, a když zjištěno, že patřily žalobkyni, je tím věc rozhodnuta v její prospěch. Nemůže o tom býti pochyby, že věřitel nemůže si ponechat zabavené peníze, náležející jinému, než jeho dlužníku, ale vzhledem k zmatku, jaký o tomto případě panuje co do odůvodnění jak v nauce tak v praxi a jaký se i v tomto případě v různých hlediskách stran i nižších soudů stopovati dá, dlužno se s právním důvodem žaloby zabývati. Krainz-Ehrenzweig II. str. 667 podřaduje tento případ pod t. zv. *condictio indebiti* §u 1431 obč. zák. a rovněž tak rozhodnutí ze dne 24. října 1914 R I 670/11 a rozhodnutí u Krainze-Ehrenzweiga I. c. pozn. 14 citovaná, ač se tento předpis sem naprosto nehodí, ježto třetí osoba (žalobkyně) vůbec nic neplnila a dokonce v žádném omylu se nenalézala. Také není třeba, jak žalobkyně a odvolací soud činí, dovolávati se slušnosti a spravedlnosti, tedy práva přirozeného, když stačí úplně pozitivní předpisy t. j. pět římskoprávních typů kondikce i v platném právu uznaných, totiž c. *indebiti*, c. *causa data causa non secuta*, c. *ob turpem causam*, c. *causa finita* a c. *sine causa*. Ovšem jsou pouze tři z nich vytčeny v zákoně generelně a to prvá (§ 1431), třetí (§ 1174) a čtvrtá (§ 1435), kdežto druhá a pátá vyskytují se v zákoně toliko po různu jako jednotlivé species (odrůdy). Projednávaný případ patří pod typ pátý, *condictio sine causa*, pod kterou spadají všechny případy bezdůvodného obohacení, jež nejsou zahrnuty v prvních čtyřech formách, a která vlastně by stačila sama jediná ku krytí i všech těch ostatních čtyřech typů, protože i u nich jest důvodem nároku žalobního obohacení (*sine causa*), jenže formy jich pro četnost případů nabyly zvláštních jmen, staly se druhy, a vyvinuly se dříve, než všeobecná c. *sine causa*, protože se nejdříve přiházely. V projednávaném případě jest nabytí se strany věřitele bezdůvodné proto, že má sice nárok proti svému dlužníku, proti němuž exekuci vede, ale nemá nároku proti osobě třetí (žalobkyni), z jejíhož majetku se zaplácena učinil, drží tedy majetek třetí osobě uzmutý neprávem a musí jej vydati a hleděti si majetku dlužníkovy. To zákon zřetelně uznává. Věřitel může vésti oprávněně exekuci jen na majetek (práva) dlužníkovy (§ 7 a 63 čís. 4 ex. ř.), nikoli i na majetek (práva) osob třetích, jak zcela přirozeno, takže to ani dokladu

nepotřebuje. Sáhne-li tedy na majetek osoby třetí, jež není zavázaným podmínem, děje se to materielně neprávem, bez právního důvodu. Byla-li zabavena věc třetí osoby, věc dlužníku nepatřící, má její majitel, třetí osoba, nárok na její vylovení z exekuce (§ 37 ex. ř.), t. zv. nárok excisní, byla-li však věc již prodána, má, když ne ještě nárok vindikační, jako po případě v ř. 170 č. 5 ex. ř., podle zásady *pretium cedit in locum rei* nárok na vydání stržené kupní (dražební) ceny (§ 258 ex. ř.), a byla-li konečně tato stržená cena docela věřiteli již vydána, čemuž se rovná případ, byly-li zabaveny přímo peníze a věřiteli vydány, jako se to stalo zde, má poškozená třetí osoba nárok proti věřiteli na vydání té peněžité sumy (§ 231 poslední odstavec ex. ř.). To vše je důsledek jejího práva na zabavenou věc a nedostatku věřitelova práva na věc tu.

Čís. 4860.

Dopravní řád železniční

Doprava s Polskem.

Podrobení se tarifní vyhlášce ze dne 4. října 1919, č. 80 a ze dne 22. listopadu 1919, č. 93 a 94 Věstníku pro železnice a plavbu, nelze spatřovati již v tom, že zboží bylo odevzdáno ku přepravě přes polské území. Lhostejno, že ve stanici určení (v Polsku) byly zapraveny poplatky za dopravu polským územím.

Vepsání slova »průvodce« odesílatelem do nákladního listu lze jen tehdy pokládati za úmluvu stran, že zásilka bude průvodcem hlídána, by nebyla vykradena (§ 86 č. 6 žel. dopr. ř.), když dráha přijímajíc nákladní list, na takovou nabídku přistoupila a průvodci umožnila, by vůz skutečně hlídal.

(Rozh. ze dne 31. března 1925, Rv II 54/25).

Žalobce zaslal svá zavazadla z Vídně do Seretu v Rumunsku přes Československo. V Bohumíně byla zásilka částečně vyloupena. Žalobce proti Československému státu o náhradu škody vyhověl procesní soud první stolice jen z polovice, shledav spoluzavinění žalobcovu v tom, že neuvedl v nákladním listu, opatřeném doložkou »průvodce«, jména průvodce a že si neopatřil legitimačních papírů od dráhy za účelem doprovodu zásilky. O d v o l a c í s o u d nevyhověl odvolání žalovaného, k odvolání žalobcovu pak uznal podle žaloby a uvedl v tomto směru v d ů v o d e c h: Nelze říci, že žalobce škodu spoluzavinil. O spoluvinně dalo by se mluvit, kdyby bylo bývalo ujednáno mezi stranami, že vagonu má býti přidán průvodčí (§ 86 č. 6 žel. dopr. ř.). Než ani žalobce, ani žalovaná dráha netvrdí, že ustanovení průvodčího bylo mezi nimi umluveno a proto slovo »průvodčí«, pojaté do nákladního listu, nemá významu to tím méně, když není tam označeno ani jméno průvodčího. Že i žalovaná dráha neuznala žalobce za průvodčího plyne z toho, že ho ku střežení vagonu v Bohumíně ani nepřipustila. Nebylo-li však mezi stranami ujednáno, že průvodčí má vagon střežiti, nebylo povinností žalobcovou, vagony hlídati, a nelze v tom, že si příslušného úředního povolení ke hlídání neopatřil a nehlídal, spatřovati jeho zavinění. Nerozhoduje, že žalobce vagon v první části dopravy skutečně